

Turun paikallisradio oy
PL 320
20101 TURKU

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS RADIO-OHJELMISTOSTA

Asian tausta

Viestintävirasto on teettänyt tutkimuksen toimiluvanvaraisten radioiden sisällöstä. Tutkimuksessa on kerätty tietoa ohjelmistojen sisällöstä yhden tutkimuspäivän aikana. Ohjelmistojen sisältöä on kuvattu toimiluvassa ohjelmiston sisällölle asetettujen vaatimusten pohjalta. Lisäksi tutkimuksessa on selvitetty televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) mainonnan määrää ja erottamista koskevien säännösten huomioimista tutkimuksen otospäivänä. Tutkimusotantaan on valikoitunut muun muassa kaksi Turun Paikallisradio Oy:lle myönnettyä toimilupaa, joiden nojalla Turun Paikallisradio Oy harjoittaa radiotoimintaa kanavillaan "Auran Aallot" ja "Radio Melodia".

Säännökset

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:n 1 momentissa säädetään oikeudesta televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen seuraavaa:

"Televisio- tai radiotoiminnan harjoittamiseen viestintämarkkinalain 2 §:ssä tarkoitetussa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa on muissa kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa haettava valtioneuvostolta toimilupa (ohjelmistolupa)."

Lain 11 § koskee toimilupamääräyksiä. Lainkohdan mukaan:

"Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa toimilupiin liittyviä ohjelmatoimintaa koskevia, ohjelmiston monipuolisuuden ja yleisön erityisryhmien tarpeiden turvaamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä.

Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa myös määräyksiä, jotka koskevat:

- 1) lähetysten alueellista kuuluvuutta tai näkyvyyttä;*
- 2) vuorokautista lähetyssaikaa; ja*
- 3) lähetystekniikkaa ja siirtokapasiteettia."*

Lain 36 § 1 momentissa säädetään pakkokeinoista seuraavaa:

"Jos televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja taikka muu viestintämarkkina-alaissa tarkoitettu teleyritys rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, valvontaviranomainen voi antaa sille huomautuksen ja velvoittaa sitä korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko siten kuin uhkasakkolaissa säädetään."

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, jollei valvonta kuulu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan. Säännöksen nojalla Viestintävirasto valvoo muun muassa radiotoiminnan harjoittamiseen myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Toimiluvat

Valtioneuvosto on 31.5.2006 myöntänyt Turun Paikallisradio Oy:lle kaksi toimilupaa paikallisen radiotoiminnan harjoittamiseen analogisissa radioverkoissa. Toimiluvat ovat voimassa 1.1.2007–31.12.2011. Toimilupien nojalla Turun Paikallisradio Oy harjoittaa paikallista radiotoimintaa kanavillaan "Auran Aallot" ja "Radio Melodia" niillä taajuuksilla, jotka sille on osoitettu televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoimintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Turun Paikallisradio Oy:lle myönnettyissä toimiluvissa todetaan ohjelmiston osalta seuraavaa:

Auran Aallot

"Toimiluvan nojalla lähetettävän radiolähetysten tulee koostua kuuluvuusalueen väestölle suunnatusta ohjelmistosta, joka sisältää erityisesti kuuluvuusalueen asioita käsittelevää tai kuuluvuusalueen erityisryhmiä palvelevaa toimituksellista aineistoa. Lähetysten tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen.

Puhesisältöjen osuus lähetysajasta tulee olla keskimäärin vähintään 15 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin.

Ohjelmistoon tulee päivittäin sisällyttää säännöllisesti kuuluvuusalueen asioita käsitteleviä tai kuuluvuusalueen erityisryhmiä palvelevia uutislähetystyksiä tai muita vastaavia toimituksellisia sisältöjä.

Jos toimiluvan nojalla voidaan lähettää radiolähetystä useammalla taajuudella, kullakin taajuudella tulee lähettää pääosin samaa lähetystä. Eri taajuuksilla voidaan kuitenkin lähettää erilaista toimituksellista aineistoa päivittäin keskimäärin enintään kaksi tuntia. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta päivittäin."

Radio Melodia

Myönnetty toimilupa on ohjelmiston osalta täsmälleen samansisältöinen kuin edellä mainittu toimilupa ainoastaan sillä lisäyksellä, että tässä toimiluvassa todetaan ohjelmiston osalta myös seuraavaa:

"Lähetettävän musiikkisällön tulee koostua pääasiallisesti iskelmämusiikista."

Viestintäviraston kannanotto ja Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisu ohjelmiston erotettavuudesta

Analogisessa radioverkossa harjoitettavaan valtakunnalliseen tai siihen rinnastettavaan radiotoimintaan sekä paikalliseen radiotoimintaan myönnettyissä valtioneuvoston toimituissa todetaan, että lähetyksen tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen. Toimituissa tai niiden perusteluissa ei ole määritelty sitä, verrataanko radiokanavia lähetyksen tunnistettavuuden osalta ainoastaan saman kuuluvuusalueen alueella lähetettäviin radiolähetysiin vai kaikkiin valtioneuvoston toimituisten nojalla lähetettäviin radiolähetysiin.

Viestintävirasto on 19.3.2008 antanut kannanoton radiolähetyksen tunnistettavuudesta ja radiomainonnasta (1938/9220/2007)¹. Kannanotossaan Viestintävirasto on katsonut, että lähetyksen tunnistettavuutta omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen tulee arvioida vertaamalla lähetystä kaikkiin valtioneuvoston toimituisten nojalla lähetettäviin radiolähetysiin siitä riippumatta, onko kyse paikallisesta vai valtakunnallisesta tai siihen rinnastettavasta radiotoiminnan harjoittamisesta. Viestintäviraston näkemyksen mukaan lähetys on selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen, mikäli muiden radiokanavien lähetyksestä poikkeavan ohjelmiston toimituksellisen aineiston osuus kanavan toimituksellisesta aineistosta on vähintään 50 % arkipäivisin kello 6.00 ja 18.00 välillä. Toimituksellisella aineistolla tarkoitetaan radiolähetyksen ohjelmasisältöjä eli musiikin, puheisisältöjen ja muiden sisältöosuuksien muodostamaa kokonaisuutta, mutta ei mainontaa.

Helsingin hallinto-oikeus on 30.6.2009 antanut ratkaisun asiassa², jossa oli kysymys toimituista valvonnasta lähetyksen tunnistettavuuden vaatimukseen liittyen. Asiassa toimituvan haltija valitti Viestintäviraston päätöksestä ja katsoi, että tunnistettavuusvertailu muihin kanaviin nähden tulisi tehdä vertaamalla eri radiokanavia vain saman kuuluvuusalueen sisällä. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja totesi, että Viestintävirasto ei ole mennyt toimivaltaansa ulommaksi vertaamalla lähetystä kaikkiin valtioneuvoston toimituisten nojalla lähetettäviin radiolähetysiin riippumatta siitä, onko kyse paikallisesta vai valtakunnallisesta radiotoiminnan harjoittamisesta.

Tutkimuksen havainnot

Turun Paikallisradio Oy:lle myönnettyissä toimituissa edellytetään, että lähetyksen tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi itsenäiseksi ohjelmistokseen. Viestintäviraston kannanoton mukaan lähetys on selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen, mikäli muiden radiokanavien lähetyksestä poikkeavan ohjelmiston toimituksellisen aineiston keskimääräinen osuus kanavan toimituksellisesta aineistosta on vähintään 50 prosenttia arkipäivinä välillä kello 6.00 – 18.00.

Tutkimuksessa on 23.4.2009 kello 6.00 - 18.00 tallennetussa näytteessä havaittu seuraavia poikkeamia, jotka koskevat Turun Paikallisradio Oy:n lähetyksen tunnistettavuutta omaksi itsenäiseksi ohjelmistokseen:

¹ Kannanotto on luettavissa osoitteessa

<http://www.ficora.fi/attachments/suomial/5wJ27siGc/Kannanotto200803199.pdf>

² Diaarinumero 02387/08/7506

Auran Aaltojen lähetysnäyte koostui Auran Aallot Salon kanssa täysin yhtenevästä sisällöstä lukuun ottamatta muutamia poikkeuksia kello 14.00 ja 16.00 välillä. Auran Aallot Salosta poikkeavaa Auran Aaltojen toimituksellista sisältöä näytteessä olivat ainoastaan kello 15.29 kuullut viisi uutisotsikkkoa. Niistä kolme oli Auran Aaltojen kuuluvuusalueelle sijoittuvia aiheita. Näistä kertyy yhteensä 0,7 prosenttia kanavan toimituksellisesta sisällöstä.

Radio Melodia 88,2 lähetti kello 12.00 jälkeen pitkälle samansisältöistä ja samanaikaista toimituksellista aineistoa kuin Radio Melodia. Lähetysnäytteessä Radio Melodian toimituksellisesta aineistosta alle 30 prosenttia oli Radio Melodia 88,2:n sisällöstä poikkeavaa, omaa ja itsenäistä toimituksellista ohjelmaa. Täysin yhtenevää eli samansisältöistä ja samanaikaista lähetystä kanavilla oli runsaat neljä tuntia (04:05:16) eli noin 39,8 prosenttia Radio Melodian toimituksellisesta aineistosta.

Viestintäviraston selvityspyyntö

Viestintävirasto pyysi 9.12.2009 päivätyllä kirjeellä Turun Paikallisradio Oy:ltä selvitystä siitä, miten toimilupiin liittyvät määräykset on otettu huomioon Turun Paikallisradio Oy:n harjoittamassa radiotoiminnassa. Turun Paikallisradio Oy:ltä pyydettiin selvitystä erityisesti Auran Aallot sekä Radio Melodian lähetyksissä havaituista poikkeamista suhteessa toimilupiin liittyviin määräyksiin. Havaittujen poikkeamien osalta selvitystä pyydettiin erityisesti:

1. Lähetyksen tunnistettavuudesta omaksi itsenäiseksi ohjelmistokseen: miten Turun Paikallisradio Oy:n näkemyksen mukaan tutkimuksen lähetysnäyte kuvastaa ohjelmiston sisältöä yleisesti?
2. Mahdollisista toimenpiteistä, joihin Turun Paikallisradio Oy aikoo ryhtyä tutkimuksen tuloksen johdosta.

Turun Paikallisradio Oy:n vastaus Viestintäviraston selvityspyyntöön

Viestintävirasto on vastaanottanut Turun Paikallisradio Oy:n 22.12.2009 päivätyyn selvityksen asiassa. Selvityksessään Turun Paikallisradio Oy kertoo toimittavansa Salon Alueradio Oy:lle lähetys- ja ohjelmalveluja Salon Alueradio Oy:n hallinnoimille taajuuksille 88.2 MHz ja 93.5 MHz. Turun Paikallisradio Oy kertoo käynnistäneensä palvelun tuottamisen Turusta Saloon tiistaina 14.4.2009. Turun Paikallisradio Oy kertoo, että se ei kuitenkaan heti alusta alkaen pystynyt tuottamaan vaadittua määrää erillistä ohjelmaa Salon taajuuksille, vaan ohjelmatuotanto saatiin Salon Alueradion taajuuden 88.2 MHz osalta toimiluvan edellyttämälle tasolle toukokuun alussa ja taajuuden 93.5 MHz osalta toukokuun lopulla. Turun Paikallisradio Oy mainitsee tämän olleen syynä sille, että Turun Paikallisradio Oy:n taajuudet kuulostivat osin yhteneviltä Salon Alueradio Oy:n taajuuksien kanssa.

Turun Paikallisradio toteaa ohjelmistojen erotettavuuden nykytilasta seuraavaa:

Auran Aallot

Turun Paikallisradio Oy kertoo, että omaa erillistä, omilla kanavatunnuksilla ja musiikilla olevaa ohjelma-aikaa ovat tunnit 6, 10, 11, 12, 14 ja 17.

Radio Melodia

Kanavalla on oma juontaja kello 6.30–11.00. Tunnit 13, 15 ja 16 ovat Turussa ja Salossa yhtenevät lukuun ottamatta Turun uutisotsikoita kello 15.30 ja 16.30.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 36 §:n mukaisesti Viestintävirasto huomauttaa Turun Paikallisradio Oy:tä ohjelmiston erotettavuutta koskevan toimilupaehdon rikkomisesta. Viestintävirasto kehottaa Turun Paikallisradio Oy:tä huolehtimaan jatkossa siitä, että sen lähetykset ovat selvästi tunnistettavissa omiksi, itsenäisiksi ohjelmistoiksi.

Turun Paikallisradio Oy:lle myönnettyissä toimiluvissa edellytetään, että lähetyksen tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi itsenäiseksi ohjelmistokseen. Viestintäviraston kannanoton mukaan lähetyksen on selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen, mikäli muiden radiokanavien lähetyksestä poikkeavan ohjelmiston toimituksellisen aineiston keskimääräinen osuus kanavan toimituksellisesta aineistosta on vähintään 50 prosenttia arkipäivinä välillä kello 6.00 – 18.00.

Auran Aallot Salosta poikkeavaa Auran Aaltojen toimituksellista sisältöä näytteessä olivat ainoastaan kello 15.29 kuullut viisi uutisotsikkoa. Niistä kolme oli Auran Aaltojen kuuluvalle alueelle sijoittuvia aiheita. Lisäksi kuultiin yksi musiikkikappale, jota ei kuultu Auran Aallot Salossa (klo 14.31). Näistä kertyy yhteensä 0,7 prosenttia kanavan toimituksellisesta sisällöstä.

Lähetyksnäytteessä Radio Melodian toimituksellisesta aineistosta alle 30 prosenttia oli Radio Melodia 88,2:n sisällöstä poikkeavaa, omaa ja itsenäistä toimituksellista ohjelmaa.

Koska Turun Paikallisradio Oy on antamassaan selvityksessä ilmoittanut käynnistäneensä asiassa omat toimenpiteensä, ei Viestintävirasto ole katsonut aiheelliseksi selvittää puheosuuksien määrää erikseen viikkotasolla.

Viestintävirasto katsoo, ettei asia tällä hetkellä anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Viestintävirasto seuraa myös jatkossa säännöllisesti kaupalliseen radiotoimintaa myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Turun hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Apulaisjohtaja

Merja Saari

Lakimies

Hanna Heiskanen